

Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova
Colegiul Național de Comerț al ASEM

Aprob:

Directorul Colegiului Național de Comerț al ASEM,

Budurin- Furculiță C.

Curriculumul modular

S.08.O.025 Ospitalitatea și dezvoltarea durabilă

Programul de formare profesională tehnică: 101310 Organizarea serviciilor în hoteluri și
complexe turistice

Calificarea: 422402 Recepționar unitate de cazare (nivel mediu)

Număr de credite - 3

Aprobat:

La ședința Consiliului metodic – științific al Colegiului Național de Comerț al ASEM,
proces – verbal nr. 4 din 12 decembrie 2023

Director adjunct pentru instruire și educație Rotaru Irina

La ședința catedrei Economie, Turism, Servicii,

proces verbal nr. 4 din 28 noiembrie 2023

Șef catedră Patrașcu Dorina

Autori:

Patrașcu Dorina profesoară de discipline economice, grad didactic II, Colegiul Național de Comerț al Academiei de Studii Economice din Moldova;

Crainic Galina, profesoară de discipline economice, grad didactic II, Colegiul Național de Comerț al Academiei de Studii Economice din Moldova.

Recenzenți:

ÎI ULIM HOTEL "EUROPA", manager Leșan Nadejda

SRL "JUMBO" Hotel, manager Pana Galina

Cuprins

I.	Preliminarii.....	4
II.	Motivația, utilitatea modulului pentru dezvoltarea profesională.....	5
III.	Competențele profesionale specifice modulului.....	7
IV.	Administrarea modulului	8
V.	Unitățile de învățare.....	9
VI.	Repartizarea orientativă a orelor pe unitățile de învățare.....	10
VII.	Studiul individual ghidat de profesor.....	10
VIII.	Lucrări practice	12
IX.	Sugestii metodologice.....	13
X.	Sugestii de evaluare a competențelor profesionale.....	14
XI.	Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii.....	16
XII.	Resursele didactice recomandate elevilor.....	17

I. Preliminarii

Modulul "*Ospitalitatea și dezvoltarea durabilă*" este una din unitățile de curs de specialitate, întru pregătirea specialiștilor din domeniul de formare profesională 1013- *Servicii hoteliere, restaurante și alimentație publică*, la programul de formare profesională tehnică 101310 *Organizarea serviciilor în hoteluri și complexe turistice*. Această unitate de curs este inclusă sub codul S.08.O.025 în planul de învățământ pentru calificarea 422402 *Recepționeer unitate de cazare (nivel mediu)*, aprobat de Ministerului Educației și Cercetării al Republicii Moldova prin ordinul nr. SC nr.10/22 590 din 22.06.2022.

Statutul curriculumului. Curriculum la unitatea de curs "*Ospitalitatea și dezvoltarea durabilă*" reprezintă documentul normativ și obligatoriu, ce conturează viziunea asupra parcursului educațional, rezultatele scontate ale învățării pentru nivelul 4 CNCRM – învățământul profesional tehnic postsecundar. Care ar permite angajarea în câmpul muncii conform calificării atribuite și continuarea studiilor la ciclul I, studii superioare de licență, sau la o altă specialitate din domeniul studiat.

Documentele normative naționale și internaționale de politici educaționale care stau la baza elaborării curriculumului dat sunt:

- Codul Educației al Republicii Moldova, nr. 152 din 17.07.2014, cu modificările ulterioare;
- Cadrul de referință al Curriculumului pentru învățământul profesional tehnic, aprobat prin ordinul Ministrului Educației nr. 1128 din 26 noiembrie 2015;
- Ghid practic de elaborare a curriculumului pentru învățământul profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar, aprobat prin ordinul Ministrului Educației nr. 296 din 21 aprilie 2016;
- Competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții adoptate de Parlamentul și Consiliul European în Bruxelles, în data de 22 mai 2018;
- Ghidului metodologic pentru transpunerea competențelor profesionale în rezultate ale învățării, aprobat prin ordinul Ministrului Educației și Cercetării nr. 238 din 30.03.2022;
- Planul de învățământ pentru Domeniul de formare profesională 1013- *Servicii hoteliere, restaurante și alimentație publică*, aprobat de Ministrului Educației și Cercetării nr. SC nr.10/22 590 din 22.06.2022.

Funcțiile de bază ale Curriculumului sunt:

- act normativ al procesului de predare/învățare/ evaluare și certificare în contextul unei pedagogii axate pe competente;
- reper pentru proiectarea didactică și desfășurarea procesului educațional din perspectiva unei

pedagogii axate pe competente;

- componentă de bază pentru elaborarea strategiei de evaluare și certificare;
- orientare a procesului educațional spre formare de competente la elevi;
- componentă fundamentală pentru elaborarea manualelor, ghidurilor metodologice, testelor de evaluare.

Curriculumul este destinat:

- profesorilor din instituțiile de învățământ profesional tehnic postsecundar;
- autorilor de manuale și ghiduri metodologice;
- elevilor care își fac studiile la specialitatea în cauză;
- membrilor comisiilor pentru examenele de calificare;
- membrilor comisiilor de identificare, evaluare și recunoaștere a rezultatelor învățării, dobândite în contexte non-formale și informale.

Studierea acestei unități de curs se bazează pe cunoștințele elevilor acumulate în cadrul unităților de curs, ce se studiază până la demararea procesului de instruire la disciplina în cauză:

- F.01.O .009 Fundamentele serviciilor unităților de cazare;
- S.03.A.036 Baza tehnico-materială a structurii de cazare;
- U.03.O.005 Bazele legislației în industria ospitalității;
- S.04.O.019 Operațiuni ale departamentului recepție;
- S.05.O.021 Amenajarea așezărilor rurale și industria ospitalității;
- S.06.O.022 Tehnologia operațiunilor de turism;
- S.07.O.023 Tehnologia serviciilor hoteliere;
- S.07.O.024 Tehnologia serviciilor de restaurant;
- P.04.O.030 Practica tehnologică I.

II Motivația, utilitatea modulului pentru dezvoltarea profesională

Dezvoltarea durabilă propune soluția unei producții mai eficiente, a unui management durabil al deșeurilor și activități în concordanță cu principiile protecției mediului. La nivel global, grija față de mediul ambiant este în continuă creștere, atât la nivelul a organismelor internaționale, organismelor guvernamentale naționale, asociațiilor civice neguvernamentale de protecție a mediului, cât și în rândul operatorilor industriei ospitalității și a călătorilor. La moment industria turismului este responsabilă de 5% din emisiile de carbon, din care 1% este reprezentat de sectorul hotelier. În ultimele două decenii, în întreaga lume, industria ospitalității a conștientizat importanța dezvoltării verde. Astfel, hotelurile mari au ajuns să recicleze peste jumătate din deșeurile produse. De asemenea, hotelurile mari și cu tradiție și-au orientat

eforturile către soluții sustenabile și eco-friendly pentru gestionarea deșeurilor, reducerea consumului de energie și a emisiilor de carbon și gestionarea cât mai responsabilă a apei. S-a urmărit eliminarea treptată a plasticului nereciclabil sau de unică folosință și utilizarea consumabilelor reciclabile sau biodegradabile. În acest context, un raport global al booking.com din 2022 a constatat că cererea pentru cazare sustenabilă este în creștere, 78% dintre respondenți exprimându-și dorința de a sta la o unitate care respectă mediul.

Un viitor angajat al structuri de cazare trebuie să conștientizeze și să contribuie la dezvoltarea în condiții sustenabile a domeniului hotelier, care vizează utilizarea rațională a resurselor naturale precum: apa, energia electrică și termică, gestionarea deșeurilor și înlocuirea utilizării resurselor convenționale cu cele regenerabile. Această utilizare rațională va urmări eficientizarea economică, socială și environmentală, astfel încât pe lângă satisfacerea nevoilor generațiilor prezente, să poată beneficia de astfel de resurse și generațiile viitoare. Identificarea impactului pe care amenajările hoteliere îl au asupra mediului, urmărește evidențierea modului prin care aceste amenajări sunt integrate în mediul înconjurător fără ca acestea să dăuneze în vreun fel, fie că vorbim de poluare vizuală, fonică sau atmosferică.

Dimensiunea sustenabilă conferă unității hoteliere rolul de promotor al responsabilității care trebuie manifestată față de mediul înconjurător. Prin urmare, promovarea unei atitudini responsabile în rândul oaspeților hotelului pe de o parte și a hotelierilor deopotrivă este mai mult decât necesară. Adoptarea acestei atitudini a condus la apariția unei noi tipologii hoteliere și anume eco-hotelurile care sunt construite doar pe baza de material și principii ecologice.

La momentul actual fiecare unitate de cazare trebuie să-și creeze propriile politici de protecție pro activă a mediului ambiant. Politica „prietenosă” cu mediul a fiecărei unități trebuie să se bazeze pe cererea reală a consumatorilor de servicii, pe implicarea clienților în punerea în practică a acestor concepte - ca parte activă și conștientă - alături de personalul unității. Trebuie deci să se educe în permanentă personalul și chiar clienții.

Politica de protecție a mediului urmată de un hotel trebuie urmărită în permanentă alături de realizarea indicatorilor de încasări sau gradul de ocupare. Rezultatele se pot observa numai dacă se mențin standardele de operare, cu reducerea consumurilor nejustificate de: apă, energie sau combustibili, cu evacuarea circulară a resturilor menajere.

Parcursul unității de curs *”Ospitalitatea și dezvoltarea durabilă”* va favoriza formarea și dezvoltarea de competente profesionale, ce corespund nivelului patru de calificare:

- cunoștințe faptice, principii, procese și concepte generale din domeniul organizării și funcționării unităților cu funcție de cazare, bazate pe utilizarea rațională și responsabilă a resurselor cu introducerea unor elemente ale economiei circulare;

- abilități cognitive și practice necesare pentru dezvoltarea personalului, comercializarea și organizarea serviciilor hoteliere sustenabile;
- asumarea responsabilității pentru organizarea locului de muncă, respectarea cerințelor tehnologice și a normelor cu privire la legislația de mediu.

Competențele formate și dezvoltate în cadrul acestei unități de curs vor fi necesare pentru aplicarea în cadrul:

- S.08.O.028 Gestiunea structurilor de cazare;
- S.08.A.041 Managementul serviciilor în industria ospitalității;
- P.08.O.032 Practica ce anticipează proba de absolvire.

II. Competențele profesionale specifice disciplinei

Competențele profesionale ale viitorului absolvent evidențiază capacitatea de a integra cunoștințele teoretice cu deprinderile practice în realizarea activității profesionale și a obține performanțe. Astfel, unitatea de curs *"Ospitalitatea și dezvoltarea durabilă"* va forma următoarele competențe profesionale specifice:

CPS 1. Aplicarea normelor de protecție a mediului în procesul decizional, ținând cont de principiile dezvoltării durabile;

CPS 2. Dezvoltarea capacității de analiză și de gândire critică pentru identificarea responsabilităților proprii în cadrul unei echipe în vederea desfășurării unei activități responsabile față de mediu și societate;

CPS 3. Gestionarea resurselor materiale, financiare și informaționale, ținând cont de cerințele managementului mediului;

CPS 4. Dezvoltarea continuă a competențelor profesionale prin conexiuni interdisciplinare, din perspectiva educației pe tot parcursul vieții.

Competențele profesionale specifice	Unități de competență
CPS 1. Aplicarea normelor de protecție a mediului în procesul decizional, ținând cont de principiile dezvoltării durabile	UC 1.1. Perceperea conținutului conceptual al dezvoltării durabile; UC 1.2. Identificarea cadrului instituțional specific protecției și conservării mediului la nivel internațional și național; UC 1.3. Prezentarea conținutului <i>Agendei 2030</i> pentru dezvoltare durabilă globală; UC 1.4. Identificarea obiectivelor strategiei naționale de <i>Dezvoltare Durabilă</i> ; UC 1.5. Determinarea cadrului legal național pe domeniul protecției mediului;

CPS 2. Dezvoltarea capacității de analiză și de gândire critică pentru identificarea responsabilităților proprii în cadrul unei echipe în vederea desfășurării unei activități responsabile față de mediu și societate;	UC 2.1. Aplicarea principiilor managementului mediului în procesul de luare a deciziilor; UC 2.2. Aprecierea beneficiilor proiectării și implementării unui sistem de management al mediului pentru unitățile de cazare; UC 2.3. Stabilirea principalelor surse de degradare a mediului în urma activității structurii de cazare; UC 2.4. Distingerea etapelor de implementare a sistemelor de management de mediu; UC 2.5. Identificarea factorilor stimulativi și barierelor în implementarea sistemelor de management de mediu; UC 2.6. Determinarea cerințelor legale și a aspectelor de mediu asociate activității de cazare;
CPS 3. Gestionarea resurselor materiale, financiare și informaționale, ținând cont de cerințele managementului mediului;	UC 3.1. Definirea caracteristicilor pentru un sistem de management al mediului; UC 3.2. Stabilirea cerințelor specifice ISO 14001:2004 și sistemului comunitar de management de mediu EMAS; UC 3.3. Etapizarea implementării ISO 14001:2004 și EMAS; UC 3.4. Aprecierea impacturilor semnificative asupra mediului, reale sau posibile, a activității structurii de cazare; UC 3.5. Identificarea efectelor benefice aduse mediului prin îmbunătățirea activității structurii de cazare;
CPS 4. Dezvoltarea continuă a competențelor profesionale prin conexiuni interdisciplinare, din perspectiva educației pe tot parcursul vieții.	UC 4.1. Identificarea necesităților de instruire profesională pe domeniul protecției mediului; UC 4.2. Identificarea principalelor competențe ale personalului structurii de cazare în domeniul sistemelor de management de mediu; UC 4.3. Estimarea influenței formării personalului în domeniul SMM asupra calității produsului hotelier UC 4.4. Soluționarea situațiilor-problemă ca efecte ale nerespectării măsurilor de protecție a mediului;

III. Administrarea modului

Codul modulului	Denumirea modulului	Semestrul	Numărul de ore				Modalitatea de evaluare	Numărul de credite
			Total	Contact direct		Studiu individual		
				Prelegeri	Practică			
S.08.O.025	Ospitalitatea și dezvoltarea durabilă	VII	90	20	20	50	Examen	3

IV. Unitățile de învățare

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
1. Dezvoltarea durabilă- fundament al managementului mediului		
UC 1.1. UC 1.2. UC 1.3. UC 1.4. UC 4.1.	1.1. Conținutul și semnificația termenului de dezvoltarea durabilă 1.2. Principiile dezvoltării durabile 1.3. Strategia dezvoltării durabile a Uniunii Europene 1.4. Strategia națională de dezvoltare „Moldova 2030”	A.1. Definirea unor concepte, noțiuni și termeni specifici domeniului; A.2. Diferențierea termenilor de dezvoltarea durabilă, ecologie, protecția mediului, management de mediu ș.a A.2. Aprecierea rolului dezvoltării durabile pentru viitor; A.4. Identificarea principalelor organisme cu atribuții în domeniul protecției mediului; A.5. Aplicarea principiilor dezvoltării durabile; A.6. Analiza prevederilor documentelor de politici din domeniu;
2. Implementarea eficienței ecologice în Republica Moldova		
UC 1.2. UC 1.5. UC 2.6. UC 4.1. UC 3.5.	2.1. Eficiența ecologică în Republica Moldova în documentele de politici și acte normative 2.2. Proiectele de implementare a economiei circulare în Republica Moldova.	A.7. Aplicarea cerințelor cadrului normativ național privind protecția mediului; A.8. Distingerea beneficiilor economiei circulare asupra mediului; A.9. Conștientizarea impactului structurii de cazare asupra mediului; A.10. Selectarea informației relevante din cadrul normativ și legislativ privind protecția mediului; A.11. Aprecierea interdependenței eficienței ecologice și eficienței economice a unității de cazare; A.12. Promovarea principiilor economiei circulare pentru clienții unității de cazare; A.13. Manifestarea unui comportament etic și responsabil față de mediu;
3. Sistemul de management al mediului (SMM) a unității de cazare		
UC 2.1. UC 2.2. UC 2.3. UC 2.5. UC 4.4. UC 3.1. UC 3.2. UC 3.3.	3.1. Noțiuni și termeni specifici unui sistem de management al mediului 3.2. Cerințe ale sistemului de management al mediului 3.3. Sistemul de management de mediu conform standardului ISO 14001 și EMAS 3.4. Beneficii și caracteristici comune ale unui management de mediu de succes 3.5. Factori stimulativi și bariere în implementarea SMM	A.13. Aplicarea în comunicarea orală și scrisă a terminologiei utilizate în managementul mediului; A.14. Distingerea aspectelor definitorii pentru un sistem de management al mediului în structurile de cazare; A.15. Aplicarea principiilor managementului de mediu în structurile de cazare; A.16. Adoptarea de măsuri de prevenire a poluării și degradării mediului; A.17. Reducerea impactului tehnologiilor specifice domeniului asupra mediului;

		A.18. Reducerea costurilor pentru consumul de resurse și energie în structurile de cazare; A.19. Asigurarea respectării cerințelor legale în vigoare;
4. Dezvoltarea și transpunerea în practică a sistemelor de management de mediu în unitățile de cazare		
UC 2.2. UC 3.4. UC 4.2. UC 4.3.	4.1. Definirea politicii și angajamentelor pentru introducerea unui SMM în unitatea de cazare 4.2. Planificare realizării politicii de mediu în unitatea de cazare 4.3. Mecanisme de susținere a îndeplinirii politicii de mediu 4.4. Controlul activităților și operațiilor desfășurate în cadrul SMM din unitatea de cazare 4.6. Îmbunătățirea continuă a performanței globale de mediu în unitatea de cazare	A.20. Identificarea soluțiilor pentru implementarea SMM a unității de cazare; A.21. Respectarea etapelor implementării SMM a unității de cazare; A.22. Participarea activă în formarea profesională pe domeniul SMM; A.23. Asigurarea îmbunătățirii continue a SMM a unității de cazare; A.24. Soluționarea, în limita competențelor, a situațiilor de degradare a mediului; A.25. Contribuția la îmbunătățirea continuă a performanței globale de mediu a unității de cazare A.26. Soluționarea a unor situații -problemă ca efecte ale nerespectării legislației din domeniul protecției mediului.

V. Repartizarea orientativă a orelor pe unitățile de învățare

Nr. crt.	Unități de învățare	Total	Numărul de ore		
			Contact direct		Studiul individual ghidat de profesor
			Teorie	Practică	
1.	<i>Dezvoltarea durabilă- fundament al managementului mediului</i>	22	6	4	12
2.	<i>Implementarea eficienței ecologice în Republica Moldova</i>	20	4	4	12
3.	<i>Sistemul de management al mediului (SMM) a unității de cazare</i>	24	4	6	14
4.	<i>Dezvoltarea și transpunerea în practică a sistemelor de management de mediu în unitățile de cazare</i>	24	6	6	12
Total		90	20	20	50

VI. Studiul individual ghidat de profesor

Pentru ca elevul la finele semestrului, la unitatea de curs "Ospitalitatea și dezvoltarea durabilă" să poată susține examenul și obține creditele necesare, pe lângă lecțiile teoretice și

practice mai este necesar să parcurgă un număr de 50 ore de studiu individual. Ca sarcini principale ale studiului individual ghidat de profesor pot fi definite:

- formarea abilităților de aplicare a cunoștințelor teoretice în practică (în activitatea profesională);
- dezvoltarea abilităților cognitive, formarea independenței în gândire;
- crearea abilităților de căutare și utilizare a informațiilor normative, legislative, de informare și speciale;
- însușirea calitativă și sistematizarea cunoștințelor teoretice obținute, dezvoltarea acestora și utilizarea prin intermediul relațiilor multidisciplinare;
- dezvoltarea inițiativei creative, a responsabilității și organizării;
- formarea capacității de autodezvoltare;
- formarea capacității de a se instrui individual pentru obținerea de cunoștințe, abilități, competențe în scopul dezvoltării profesionale continue;
- dezvoltarea abilităților de cercetare etc.

Tematici recomandate pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termen de realizare
<i>Dezvoltarea durabilă- fundament al managementului mediului</i>			
Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD), adoptate în Agenda 2030	Comunicare	Evaluarea materialelor din portofoliu	Săptămâna 2
Declarația asupra Mediului și Dezvoltării, Rio de Janeiro, 1992	Comunicare	Evaluarea materialelor din portofoliu	Săptămâna 2
Obiective ale <i>Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova 2030”</i>	Comunicare	Evaluarea materialelor din portofoliu	Săptămâna 2
<i>Implementarea eficienței ecologice în Republica Moldova</i>			
Strategia de gestionare a deșeurilor în Republica Moldova pentru anii 2013-2027	Comunicare	Evaluarea materialelor din portofoliu	Săptămâna 3
Managementul deșeurilor în Republica Moldova	Comunicare	Evaluarea materialelor din portofoliu	Săptămâna 3
Structuri de cazare eco-friendly din Republica Moldova	Studiu de caz	Demonstrarea publică a studiului	Săptămâna 3
<i>Sistemul de management al mediului (SMM) a unității de cazare</i>			
Sustenabilitatea în industria hotelieră	Studiu de caz	Demonstrarea publică a studiului	Săptămâna 4
Hoteluri eco-friendly din Europa	Studiu de caz	Demonstrarea publică a studiului	Săptămâna 4
Vacanță eco- concept și conținut	Comunicare	Evaluarea materialelor din	Săptămâna 5

		portofoliu	
Hoteluri ecologice - caracteristici specifice	Studiu de caz	Demonstrarea publică a studiului	Săptămâna 5
Tendențe și idei eco-friendly pentru amenajarea unui hotel	Studiu de caz	Demonstrarea publică a studiului	Săptămâna 5
Certificări ecologice în industria hotelieră: GSTC (Global Sustainable Tourism Council), LEED (Leadership in Energy and Environmental Design) sau Green Key	Comunicare	Evaluarea materialelor din portofoliu	Săptămâna 5
Criteriile Consiliului Global pentru Turism Durabil pentru Hoteluri – indicatori de performanță	Comunicare	Evaluarea materialelor din portofoliu	Săptămâna 6
Dezvoltarea economiei locale prin colaborarea hotelurilor cu furnizorii locali	Studiu de caz în baza vizitei de lucru	Demonstrarea publică a studiului	Săptămâna 6
Reducerea consumului de energie și utilizarea energiilor regenerabile	Studiu de caz în baza vizitei de lucru	Demonstrarea publică a studiului	Săptămâna 6
Reducerea utilizării cantităților de plastic	Comunicare	Evaluarea materialelor din portofoliu	Săptămâna 6
Reducerea risipei de produse alimentare în hoteluri	Studiu de caz în baza vizitei de lucru	Demonstrarea publică a studiului	Săptămâna 7
Gestionarea și reciclarea eficientă a deșeurilor	Studiu de caz în baza vizitei de lucru	Demonstrarea publică a studiului	Săptămâna 7
<i>Dezvoltarea și transpunerea în practică a sistemelor de management de mediu în unitățile de cazare</i>			
Sistemul de management de mediu a unei structuri de cazare din Republica Moldova	Studiu de caz	Demonstrarea publică	Săptămâna 8-9

VII. Lucrările practice recomandate

Nr. de ordine	Unitatea de învățare	Lucrarea practică	Nr. de ore
1	<i>Dezvoltarea durabilă- fundament al managementului mediului</i>	Politica de mediu a Parlamentului European	2
		Agenda europeană pentru turism 2030	2
2	<i>Implementarea eficienței ecologice în Republica Moldova</i>	Conținutul obiectivului 10 <i>Asigurarea unui mediu sănătos și sigur</i> din Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”	2
		Strategia de gestionare a deșeurilor în Republica Moldova pentru anii 2013-2027	2

3	<i>Sistemul de management al mediului (SMM) a unității de cazare</i>	Conținutul sistemului de management de mediu conform standardului ISO 14001 și EMAS (studiu comparativ)	4
		Factori stimulativi și bariere în implementarea SMM	2
4	<i>Dezvoltarea și transpunerea în practică a sistemelor de management de mediu în unitățile de cazare</i>	Controlul activităților și operațiilor desfășurate în cadrul SMM din unitatea de cazare	2
		Îmbunătățirea continuă a performanței globale de mediu în unitatea de cazare	4
	<i>Total</i>		20

VIII. Sugestii metodologice

Tehnologiile didactice aplicate în procesul instructiv educativ vor fi indicate explicit în proiectele didactice elaborate de fiecare profesor în funcție de nivelul de pregătire și progresul demonstrat atât de grupa de elevi în ansamblu, cât și de fiecare elev în parte. Se recomandă abordarea instruirii centrate pe elev prin proiectarea unor activități de învățare variate, prin care să fie luate în considerare stilurile individuale de învățare ale fiecărui elev. Aceste activități de învățare vizează:

- aplicarea metodelor centrate pe elev, pe activizarea structurilor cognitive și operatorii ale elevilor, pe exersarea potențialului psiho-fizic al acestora, pe transformarea elevului în coparticipant la propria instruire și educație;
- îmbinarea și alternanța sistematică a activităților bazate pe efortul individual al elevului (documentarea după diverse surse de informare, observația proprie, vizite de lucru la entitate, instruirea programată, lucrul individual, tehnica muncii cu fișe) cu activitățile ce solicită efortul colectiv (de echipă, de grup) de genul discuțiilor, asaltului de idei etc.;
- folosirea unor metode care să favorizeze relația nemijlocită a elevului cu obiectele cunoașterii, prin recurgere la modele concrete; însușirea unor metode de informare și de documentare independentă, care oferă deschiderea spre autoinstruire, spre învățare continuă.

Pentru formarea competențelor specifice planificate, cadrele didactice pot utiliza toate tipurile de metode:

- **Metode expozitive de comunicare orală** (povestirea, expunerea liberă, expunerea sistematică, descrierea ș.a.);
- **Metode conversativ-interogative** (de tip dialog) (conversația liberă, conversația dirijată, conversația euristică, conversația evaluativă, brainstorming, dezbaterea, discuția în

grupuri mici (socratică), discuția frontală, discuția individuală, problematizarea, discuția de grup (focus grup), forumul);

- **Metode explicative** (explicația mediată, explicația nemediată, demonstrația, explicația bazată pe utilizarea resurselor de instruire, demersul argumentativ, demersul structurat pe o situație problemă);
- **Metode bazate pe explorarea informațiilor scrise** (lucrul cu notele de curs, explorarea informației scrise (articole, cărți, texte ș.a.), lectura, explorarea informației virtuale, studiul independent, informarea și documentarea);
- **Metode de instruire bazate pe modele și imagini** (explorarea informației grafice imaginilor, utilizarea organizatorilor grafici, explorarea informațiilor video, instruirea programată);
- **Metode bazate pe acțiune** (explorarea realității, studiul de caz, lucrările practice, lucrul cu fișele, simularea, e-learning, proiectul, portofoliul ș.a.);
- **Metode și tehnici de dezvoltare a spiritului critic și creativ** (metoda cubului, predării reciproce, mozaicului, cvintetului, tehnica ciorchinelui, tehnica turul galeriei, sinectica, Frisco, brainwriting, Philips 6-6, controversa creativă, vizualizarea creativă);
- **Metode de formare a sistemului de atitudini și valori** (structurile ilustrative, structurile situaționale, analiza critică, opinia, exemplul, contraexemplul,).

IX. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale

Evaluarea reprezintă partea finală a demersului de proiectare didactică, prin care profesorul va măsura eficiența întregului proces instructiv-educativ. Evaluarea urmărește măsura în care elevii au achiziționat rezultatele învățării propuse în standardele de pregătire profesională. Evaluarea este concepută și aplicată ca un instrument care organizează procesul didactic, care transformă permanent procesul de învățare și predare, având un rol formativ, în sensul că aceasta perfecționează procesul de instruire. Totodată, evaluarea furnizează informații referitoare la situația de învățare a fiecărui elev, la învățarea definită prin achiziționarea de comportamente specifice. Activitățile de evaluare trebuie proiectate din perspectiva nevoilor de formare ale celui educat. Este necesar ca evaluarea să fie centrată pe aspectele ei formative, astfel încât să cultive și să susțină interesul elevilor pentru studiu, să-i îndrume în activitatea de învățare. Evaluarea rezultatelor învățării poate fi:

La începutul modulului – evaluare inițială.

- Instrumentele de evaluare pot fi orale și scrise.
- Reflectă nivelul de pregătire al elevului.

În timpul parcurgerii modulului, prin forme de verificare continuă a rezultatelor învățării.

- Planificarea evaluării trebuie să aibă loc într-un mediu real, după un program stabilit, evitându-se aglomerarea evaluărilor în aceeași perioadă de timp.

Finală

- Realizată printr-o metodă cu caracter aplicativ și integrat la sfârșitul procesului de predare/ învățare și care informează asupra îndeplinirii criteriilor de realizare a cunoștințelor, abilităților și atitudinilor.

Cadrul didactic poate aplica diverse tehnici de evaluare:

- **Metode și tehnici de evaluare orală** (tehnica expunerii cunoștințelor, tehnica descrierii orale, tehnica explicației orale, tehnica chestionării orale frontale, tehnica chestionării orale a unui grup, tehnica chestionării orale individuale);
- **Evaluarea prin probe scrise** (examinări scurte, de tip obiectiv, testul, lucrarea scrisă/proba aplicată la sfârșit de capitol, temele de acasă);
- **Metode de evaluare prin probe practice** (evaluarea prin rezolvare de exerciții, de probleme, evaluarea prin aplicarea unor algoritmi, analiza și interpretarea fotografiilor, ș.a.);
- **Metode complexe de evaluare** (proiectul, portofoliul, posterul, investigația ș.a.).

Produsele recomandate pentru evaluarea nivelului de dezvoltare a competențelor elevilor sunt prezentate în tabelul de mai jos :

Nr. crt.	Produse pentru măsurarea competenței	Criterii de evaluare a produselor
1	Teste de evaluare cu itemi	• Corectitudinea interpretării itemului propus spre rezolvare. • Corespunderea rezolvării propuse de condițiile indicate în item. • Corectitudinea metodei utilizate de rezolvare. • Corectitudinea selectării răspunsului (pentru itemi cu alegere duală). • Integritatea și corectitudinea setului de selecții (pentru itemi cu alegere multiplă). • Stabilirea corectă a perechilor corelate (pentru itemii tip asociere). • Corespunderea răspunsului setului prestabilit de valori. • Corespunderea răspunsului cerințelor din enunțul itemului (în cazul itemilor cu răspuns deschis).
2	Problematizarea	• Înțelegerea problemei. • Documentarea în vederea identificării informațiilor necesare

		în rezolvarea problemei. • Formularea și testarea ipotezelor. • Stabilirea strategiei rezolutive. • Prezentarea și interpretarea rezultatelor.
3	Studiu de caz	• Corectitudinea interpretării studiului de caz propus. • Calitatea soluțiilor, ipotezelor propuse, argumentarea acestora. • Corespunderea soluțiilor, ipotezelor propuse pentru rezolvarea adecvată a cazului analizat. • Corectitudinea lingvistică a formulărilor. • Utilizarea adecvată a terminologiei în cauză. • Aprecierea critică, judecata personală a elevului. • Respectarea cerințelor de tehnoredactare.
4	Expunere orală	• Expunerea tematică a conținuturilor. • Utilizarea de formulări proprii, fără a distorsiona mesajul informației supuse rezumării. • Expunerea orală este concisă și structurată logic. • Folosirea unui limbaj bogat, adecvat tematicii în cauză.
5	Demonstrarea cu ajutorul mijloacelor tehnice	• Demonstrarea practică cu ajutorul mijloacelor tehnice • Participarea activă a elevilor folosind tehnica prezentării pe secvențe asociată cu explicații practice sau conversații • Elaborarea și folosirea algoritmilor și a descrițiilor algoritmice în scopul transmiterii cunoștințelor, formării deprinderilor, calităților și însușirii rolurilor în timp scurt și cu eficiență ridicată

X. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii

Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii vor constitui:

1. Sală de curs echipată cu proiector multimedia, proiector.
2. Notebook cu Office instalat pentru PPT și conectare la internet.
3. Materiale video tematice
4. Documentație specifică unităților hoteliere
5. Materiale didactice: note de curs, acte normative în vigoare, fișe cu sarcini, hârtie poster A1, cretă, fișe, tablă.

Alte dotări, care sunt identificate de cadrele didactice ca fiind necesare desfășurării activităților planificate (flipchart, markere etc.)

XI. Resursele didactice recomandate elevilor

Nr	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/ accesată/ procurată resursa	Numărul de exemplare disponibil
I. Acte normative			
1	<i>Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”</i>	https://www.gov.md/ro/moldova2030 https://cancelaria.gov.md/sites/default/files/strategia_moldova_2030_redactata_parl.pdf	Nelimitat
2	Legea nr. 438-XVI din 28.12.2006, <i>privind dezvoltarea regională în Republica Moldova</i>	file:///C:/Users/User/Downloads/67104.pdf	Nelimitat
3	Legea nr. 1515, din 16-06-1993 <i>privind protecția mediului înconjurător,</i>	https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=112032&lang=ro	Nelimitat
4	Legea Nr.1538 din 25-02-1998, <i>privind fondul ariilor naturale protejate de stat</i>	http://lex.justice.md/viewdoc.php?action=view&view=doc&id=311614&lang=1	Nelimitat
5	Legea nr.1530 din 22-06-1993, <i>privind ocrotirea monumentelor</i>	https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=119178&lang=ro	Nelimitat
6	Legea nr. 591 din 23-09-1999 <i>cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane și rurale;</i>	https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=108436&lang=ro	Nelimitat
	Legea nr.86 din 29-05-2014, <i>privind evaluarea impactului asupra mediului</i>	https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=139828&lang=ro#	Nelimitat
7	Legea nr.352 din 24.11.2006 <i>cu privire la organizarea și desfășurarea activității turistice în Republica Moldova</i> , Publicat: Monitorul Oficial Nr. 14-17, 02.02.2007	https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=25435&lang=ro	Nelimitat
8	Legea nr. 1347 din 09-10-1997 <i>privind deșeurile de producție și menajere</i>	https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=97262&lang=ro	Nelimitat
9	Legea nr. 1540 din 25-02-1998 <i>privind plata pentru poluarea mediului</i>	https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=138909&lang=ro#	Nelimitat
10	HG 248/2013 din 10.04.2013 <i>cu privire la aprobarea Strategiei de gestionare a deșeurilor în Republica Moldova pentru anii 2013-2027</i>	https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=67104&lang=ro	Nelimitat
11	Agenda europeană pentru turism 2030	https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15441-2022-INIT/ro/pdf	Nelimitat
12	Agenda pentru un turism european durabil și competitiv	https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52007DC0621&from=EL	Nelimitat
13	Politica de mediu a Parlamentului European	https://www.europarl.europa.eu/about-parliament/files/organisation-and-rules/ecological-footprint/ro-environmental-policy.pdf	Nelimitat
14	Eco-Management an Audit Scheme (EMAS)	https://green-business.ec.europa.eu/eco-management-and-audit-scheme-emas_en?prefLang=ro	Nelimitat
15	Environmental Management	https://www.europarl.europa.eu/about-parliament/files/organisation-and-	Nelimitat

	System at the European Parliament	rules/ecological-footprint/en-ep-environmental-statement.pdf	
II. Lucrări științifice			
1	Baltaretu Andreea-Mihaela, Dezvoltare durabilă, Aree protejate, ecoturism Editura PROUniversitară, București, 2011	Biblioteca științifică ASEM	1
2	Mihăescu Liviu, Turism durabil - economie informațională - noi perspective ale dezvoltării economice, Editura Arc, Chișinău 2017	Biblioteca științifică ASEM	1
3	Matei E. Turism și dezvoltare durabilă. București: Editura Universitară, 2016	Biblioteca științifică ASEM	1
4	Lupu Nicolae, „Hotelul. Economie și management”, București, Editura C.H. Beck, 2010	Biblioteca științifică ASEM	3
5	Rusu Sergiu, „Antreprenoriat în turism și industria ospitalității”, București, Editura C.H. Beck, 2014;	Biblioteca științifică ASEM	1
6	Stanciulescu Gabriela, Micu Cristina, „Managementul operațiunilor în hotelărie și restaurație”, București: Editura C.H. Beck, 2012	Biblioteca științifică ASEM	1
7	Zaharia Valentina, „Economia și organizarea serviciilor hoteliere și de alimentație”, București: Editura Lumina Lex, 2002	Biblioteca științifică ASEM	1
8	Managementul vizitatorilor și dezvoltarea turismului în interiorul și în jurul ariilor protejate din Republica Moldova Ghid	https://www.moldsilva.gov.md/public/files/publicatii/Managementul_Vizitatorilor_in_jurul_Ariilor_Protejate_2013.pdf	Nelimitat
9	Turismul verde în Moldova / Viorel Miron, Marina Miron, Ecaterina Melnicenco [et al.]; Asoc. de Dezvoltare a Turismului în Moldova (ADTM), Proiectul „Creșterea capacităților locale pentru dezvoltarea durabilă bazată pe valorificarea resurselor naturale în destinațiile turistice majore din Moldova”. – Chișinău: Ideea-Com, 2017	https://www.sgpmdova.org/upfiles/ck-images/files/Turism_verde_in_M_2017_vio_web.pdf	Nelimitat
	Global Sustainable Tourism Council (GSTC)	https://www.gstcouncil.org/	Nelimitat